

«Reyno de España», el llibre

Autor: Lluís Roldán i Pascual
Data de publicació: 23-03-2026

L'historiador Lluís Roldán i Pascual ens parla del seu llibre «Reyno de España. Història negada a la nació catalana» (Llop Roig, Llibres i Cultura, 2025), que es va presentar a la 57a Universitat Catalana d'Estiu de Prada el 17 d'agost del 2025, amb la participació d'En Pau Vinyes, historiador i editor, i que forma part d'una trilogia de la qual aquest segon treball parteix d'una tesi que situa l'origen del conflicte entre Catalunya i Espanya en la permanent negació politico-històrica de la Nació Catalana per part de l'Estat espanyol.

Com s'ha relatat la Història d'Espanya excloent-ne la participació catalana?

Des de fa segles, la societat catalana i l'espanyola viuen immerses en un profund conflicte de caràcter polític —arrelat i ancorat en la llarga història de la seva relació— que gira entorn de l'existència d'una nació catalana[1] i el reconeixement de Catalunya com a entitat nacional. (...)

S'admet sense discussió l'existència d'una nació escocesa, alemanya, japonesa i inclús d'una nació Sioux; però, quan s'anomena el concepte nació catalana, esdevé una gran controvèrsia sustentada en la següent dicotomia: la catalana és una entitat nacional històrica o inventada?

Al regne d'Espanya, aquesta pregunta és un tabú; mentre els cercles acadèmics espanyols obvien aquest concepte,

els cercles polítics, mediàtics i la població en general, neguen categòricament l'existència de la nació catalana i de qualsevol mena de catalanitat perquè, segons aquests, només existeix l'espanyolitat i la nació espanyola.

A Catalunya, aquesta pregunta no es pot respondre sense un cert temor, vergonya o prudència i no l'acostuma a utilitzar ni la població en general, ni els cercles acadèmics, polítics, ni mediàtics, malgrat que aquests darrers s'hi aproximïn quan il·lustren les previsions meteorològiques amb el plànol dels Països Catalans[2].

Malgrat, però, les negacions alienants de la societat espanyola i les vergonyes acomplexades de la societat catalana, trobem que la formulació dialèctica de la negació de la nació catalana a la història és fal·laç perquè qui mantingui aquest plantejament com pot explicar la seva existència ben entrat el segle XXI? (...)

Amb la publicació d'aquest segon treball, proposem analitzar aquest conflicte partint d'una tesi que situa l'origen del conflicte entre Catalunya i Espanya en la permanent negació politicohistòrica de la nació catalana per part de l'Estat espanyol.

La percepció més visible d'aquest conflicte és d'àmbit polític perquè, amb el reconeixent només d'aspectes regionals –culturals i folklòrics– idèntics als de qualsevol altra autonomia espanyola, es nega l'existència de Catalunya com a subjecte nacional. Aquesta negació de la substantivitat política catalana s'ha evidenciat amb l'aparició i divulgació d'un discurs negacionista creat ad hoc que, transmès mitjançant tots els canals de comunicació de l'Estat, generació rere generació, ha promogut la negació nacional de Catalunya.

No resulta tan visible, en canvi, el conflicte de caràcter històric que, de forma paral·lela, ha ocultat sistemàticament la participació de la nació catalana en la construcció de l'Espanya política i nacional. Des del nostre punt de vista, resulta incomprensible que la nació catalana, un dels agents nacionals fundadors de l'Estat espanyol, romangui invisible en la Història d'Espanya des del moment que ni la seva identitat nacional, ni la seva historiografia, es troben incloses de forma significativa en el relat històric espanyol.

Tot i la proliferació de dades que documentarien l'existència d'una nació catalana prèvia a la fundació de l'Estat nacional espanyol del segle XIX, aquest mateix Estat ha promogut massivament un discurs negacionista que ha fomentat la invisibilitat catalana dins del relat històric en favor d'una Espanya fundada i construïda, gairebé de forma exclusiva, a partir d'una matriu castellana.

Per aquest motiu, hem plantejat aquest treball sobre una hipòtesi encaminada a esbrinar si aquesta negació històrica de la catalanitat prové de l'elaboració d'un relat manipulat de la història d'Espanya. Des de la nostra perspectiva, el relat històric espanyol explica «una vaga unitat coneguda amb el nom d'Espanya» aconseguida mitjançant «l'ampliació de Castella», però descartant «l'afectiva col·laboració de catalans, castellans i bascos», sent aquesta fórmula amb la que s'ha creat l'Estat espanyol «la gran anomalia en la constitució d'Espanya»[3] i la base del seu conflicte. Observant aquesta doble negació –política i històrica–, que amputa tant la sobirania política de Catalunya com la seva identitat, tindria sentit relacionar la superació i resolució del conflicte amb el reconeixement polític i històric de la nació catalana per part de l'Estat espanyol?

En el context de tota l'obra, presentada en format de trilogia per enllumenar, conèixer i comprendre la relació entre la nació catalana i l'Estat espanyol, la publicació d'aquest segon llibre, Reyno de España. Història negada a la nació catalana, està organitzada en tres capítols, (...) en els quals referim que no resulta un argument històric raonable explicar que el Reyno de Castilla, que no disposava d'Arxiu medieval i que no ha conservat els documents originals de la seva història, tingués prou força per si sola per a ser una potència mundial al segle XVI i, al segle següent, perdés tota aquesta força. Tampoc resulta creïble que la seva literatura, la seva marina, la seva economia i la seva història fossin les úniques i veritables característiques fundacionals del Reyno de España.

Per aquest motiu i des de la nostra perspectiva, tal com explicarem en el següent i darrer llibre d'aquesta trilogia, podem constatar com la nació catalana, amagada i negada per un historicisme interessat, ja participava en la història quan hi va aparèixer el Reyno de España i, a més, va ser una peça cabdal en la fundació d'aquest.

Arribat el dia d'avui i encarant el segon quart del segle XXI, davant d'aquesta inexplicable desaparició històrica, lluny de claudicar i acceptar la seva inexistència, la nació catalana continua lluitant, continua reclamant el seu dret a aparèixer en la Història, no només de l'Espanya peninsular, sinó també a la Història Universal.

Lluís Roldán i Pascual

Sant Andreu del Palomar, 24 de juny del 2025.

[1] En aquest treball, hi hem emprat el concepte «nació catalana» per a denominar les persones, territoris o esdeveniments que han mantingut lligams històrics amb Catalunya i que mantenen uns trets d'identitat culturals i lingüístics comuns entre ells. Els territoris que formarien aquesta nació estarien configurats essencialment a partir de la unitat de la llengua catalana i totes les seves variant dialectals.

[2] Camp, Carles; Cavaller, Joan; Sanmamed, Armand (2012). «Malgrat que el valencià Benvingut Oliver ja havia usat l'expressió païses catalanes l'any 1876, Narcís Roca i Farreras l'any 1886, [...] és el primer que va fer servir Països Catalans en el sentit que li donem actualment.» Introducció a la història de Catalunya: una nova perspectiva. Barcelona: Fundació d'Estudis Històrics de Catalunya, pàg. 147.

[3] Trueta, Josep (1991). L'esperit de Catalunya. Barcelona: Ed. Selecta-Catalònia, pàg. 136-137.